

Ghițulescu atractiv și valorizator

Ovidiu Pecican

Într-un impuls pe care mă feresc să îl caracterizez, fie și într-un spirit blajin și mucalit, Mircea Ghițulescu – autor căruia mi-am dat osteneala să-i închin o întâmpinare în *Tribuna* – reacționează estival, ignorând logica discursului („Un discurs vexat”, în *Tribuna*, nr. 168, 1 – 15 septembrie 2009, p. 27).

Întâi că socotește istoria literară a lui Nicolae Manolescu o imitație după cartea proprie. Apoi îi face un rechizitoriu lui Liviu Malița, autor de monografii din activitatea căruia dl. Ghițulescu remarcă doar antologiile de documente (pentru istoricul dramaturgiei românești rezultă că a le alcătui pe acestea e și la îndemâna oricui, și irelevant), incriminând preocupările arhivistice ale acestuia. Ajungând, în fine, și la mine, emite opinia că delirez semidoct, nepăsându-i că astfel cade singur în ridicol (nu polemizăm cu deliranții și semidoctii decât dacă stăm pe aceeași treaptă de luciditate cu ei).

Mircea Ghițulescu – pe care îl știam manierat pe vremea când, student fiind și gazetar neplătit la revista *Echinox* l-am vizitat, într-un rând, la Comitetul pentru Cultură Socialistă din Cluj, unde lucra pe atunci, cenzurând în numele Partidului Unic producția teatrală din capitala Ardealului – nu ezită, iată, să sacrifice și inteligența, și decența unei polemici de idei, preferând bălăcăreala și incontinența.

Eu mă rezum să întreb: dacă are de revendicat priorități în raport cu istoria literară manolesciană, de ce nu se adresează direct „jalnicului imitator” al

inventivei sale abordări? Între noi fie vorba, găselnița – coincidentă în ambele istorii literare – cu autorii de dicționar demni de a fi trecuți pe o listă, dar insuficient de relevanți pentru a pătrunde în comentariul critic al istoriei literare, nu este prea fericită; am mai spus-o, dar o repet și pentru instanța analitică ghițulesciană.

Și mai zic: în junetea mea echinoxistă, colegul și prietenul Liviu Malița a avut amabilitatea de a semnala în revista studențească pe care amândoi o serveam după puteri un roman – slab, din păcate – al lui Mircea Ghițulescu. Pe atunci dl. Malița era un autor stimabil, iar acum nu mai e, fiindcă a publicat documente din care reiese pregnant ce fel de rol avea dl. Ghițulescu la viziunile organizate odinioară de Partid în numele esteticii socialiste? Sau trebuie cumva înjurat astăzi Malița pentru întâmpinarea critică de odinioară, insuficient de aspră cu romanul *Omul de nisip*? Dacă ultima ipoteză este cea de reținut, atunci înțeleg de ce mustăcește nemulțumit M. Ghițulescu și promit ca pe viitor să mă mai gândesc dacă merită osteneala să iau în seamă producțiile domniei sale sau ba.

Să vedem însă, din respect pentru meseria de profesor (în care mă ilustrez), pe ce observații – puneri la punct! – își întemeiază Mircea Ghițulescu imboldul de a mă califica drept emitent al unui „delir semidoct”.

Autorul se ocupă, zice, în cartea domniei sale, de „analiza textelor dramatice într-o manieră atractivă (sic!) și valorizatoare (sic! sic!)”. M. Ghițulescu nu are nicio îndoială că intenția sa

de a scrie un text atractiv a și devenit realitate. Deh, una e să te crezi Brigitte Bardot, și cu totul alta să chiar fii! Totodată, domnia sa asumă sonor misiunea de a „valoriza”, de parcă alți critici și istorici literari ar dori să bată cuie în pereți sau să măture pe jos... Bună dimineța! Dar lucrarea elaborată tiptil („în pași mici”, precizează el) este – tot în viziunea lui M.G. – „o istorie analitică a literaturii române de la început până astăzi și nu a spectacolului, nici a atmosferei teatrale de la Junimea, Cercul de la Sibiu sau a prietenilor literare în general”. Precizarea este binevenită, fiindcă înțelegem că pentru competentul scrib analiticul se oprește la text, pagină, cuvinte. Biografia, contextul cultural-istoric, ideea dominantă dintr-o epocă nu sunt treaba domniei sale. Cum de, totuși, M. G. declară senin „Eu îl prefer pe George Călinescu”, care lua seama la asemenea „fleacuri”, rămâne o chestiune pe care nu îmi revine mie să o lămuresc.

Caracterul cosmoidal al viziunii ghițulesciene din *Istoria literaturii române. Dramaturgia* (2008) devine, în sfârșit, evident de-a binelea atunci când, jignit de „delirul” meu „semidoct”, Mircea Ghițulescu nu pricepe – sau respinge, pur și simplu – de ce îi reproșez că nu se ocupă de eforturile unor scriitori notabili (Blaga, Eta Boeriu ș.a.) de a transpune într-o haină românească strălucită dramaturgia altora, străini. Un raționament elementar arată că, dacă accepți să socotești operă originală adaptările autohtone după alții, din altă parte, cu ce temei lași pe dinafară traducerea de mare performanță din același domeniu? Să le iei în seamă nu este doar o dovadă de respect față de truda acelora, ci și, în ce te privește, o mărturie a coerenței unei concepții și a supunerii la același criteriu. ■